

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetéseket és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások intézendők.
..... Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJIER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy hóra — — — — 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 100. szám.

Péntek, május 2.

Montenegró megfenyítése.

Montenegró nem enged. — A monarchia ultimátumot küld. — Olaszország is résztvesz az akcióban. — A hatalmak Montenegró ellen.

— május 2.

A mai reggeli jelentések szerint a nemzetközi helyzetben könnyebbülés mutatkozik s nem kell tartani európai konfliktustól. Montenegró ugyan nem enged Skutari kérdésében s így monarchiánk a legközelebbi napokban már megkezdheti elene a katonai akciót, de akcióját most már az összes hatalmak s így a hármastantente is helyesli, sőt kilátás van rá, hogy az akcióban Olaszországon kívül a hármastantente valamelyik tagja is résztvesz.

Ilyen körülmények között Skutari kérdése nem fog európai konfliktust előidézni s a válság csupán Montenegró megfenyítésére fog szorítkozni, ami Európa egyhangú pártolása mellett rövidesen és alaposan el lesz intézhető. Maga Olaszország is ezen az állásponton van. Egy félhivatalos orosz jelentés ugyanis hangoztatja, hogy a hatalmaknak Skutari rávaló határozata megmásíthatatlan. Az európai béke föntartása a legfontosabb dolog s ebben a hármastantente teljességgel egyetért a hármast szövetséggel, amit kész dokumentálni azzal is, hogy a hármastantente hajlandó valamelyik tagjával képviseltetni magát a Montenegró elleni akcióban. Ugyanaz a határozott álláspontja Franciaországnak is s így az európai háború veszedelme elmúlt.

A helyzetről érkezett ma reggeli jelentéseinket itt adjuk:

Montenegró nem enged.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: **Montenegró a hatalmak jegyzékében adott válaszában nagyrabecsülésének ad kifejezést a hatalmak irányában s megjegyzi, hogy Skutari elfoglalása nem kihívás a hatalmak legutóbbi határozatával szemben, azonban Montenegró nem ismeri Albániának a hatalmak által tervezett határait. A montenegrói kormány válaszában hivatkozik arra a közlésre, amelyet legutóbb adtak a szövetségesek a hatalmaknak s fentartja magának, hogy Skutari kérdésében a béketárgyalások alkalmazásával nyilatkozzék, amikor a szövetségesek a békét véglegesen megkötik s Albánia határai megállapíthatnak.**

A monarchia ultimátumot küld Montenegrónak. — Olaszország is résztvesz az akcióban.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a monarchia ma ultimátumot küld Montenegrónak. Ugyancsak ma és holnap megteszi a szükséges katonai intézkedéseket a Montenegróba és Albániába való bevonulásra, amely hétfőn történik meg.

A monarchia katonai akciójában Olaszország is résztvesz.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **Lukács László miniszterelnök tegnap d. u. 5 órakor Bécsbe utazott. Mai napon a király elnöklésével koronatanács lesz, amelyen résztvesznek a két miniszterelnök, a külügyminiszter, a hadügyminiszter, a vezérkari főnök s a vezénylő tábornokok.**

A reuniót elnapolták. — A hatalmak Montenegró ellen.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, a reunió tegnapi ülését hosszas tárgyalás után hétfőre elnapolták.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: **Mint a Reuter-ügynökségnek Szentpétervárról illetékes helyről jelentik, Oroszország szilárdul el van tökéelve, hogy a hatalmak határozatát Skutari kérdésében keresztül vigye. Hangsúlyozza az orosz kormány, hogy az európai béke föntartása a legfontosabb s azért a hármastantente és a hármast szövetség között a legcsekélyebb nézeteltérés sincs. A hármastantente kész a Montenegró elleni katonai akcióban valamelyik tagjával magát képviseltetni.**

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: **Itteni körökben ma már azt követelik, hogy Ausztria-Magyarország erőlyesen járjon el Montenegróval szemben. Miklós király oly tiszteletlenül viseltetett a hatalmakkal szemben, hogy nem érdemes még több türelmet tanusítani. A „Figaro” szintén a legerélyesebb föllépést követeli Montenegró ellen s többek között ezeket mondja: „A mi érzégsünk már tulsokra szorította vissza érdekeinket s Montenegró miatt nem érdemes az európai békét fölborítani.”**

HIREK.

— **Május elseje.** A tegnapi nappal ismét átmentünk a május első napján, amikor versenyt ünnepel a poézis és a való élet. S az idej május elseje meg is felelt a tavasz szép, biztató szimbólumának, mert tegnap nemcsak derűs tavaszi napfényt, de már júniusi meleget is élveztünk. Míg a tavalyi esős, borongós, hideg május elsejét csak az emberek hagyományos ünnepegei avatták a tavaszi ébredés hivatalos beköszöntő napjává, addig az idej május elsején a természet maga is ünnepi diszbe öltözködött s ragyogó aranysugárral szötte tele a világot.

Tegnap, május 1-én a róm. kath. plébánia-templomban rendkívül nagyszámú közönség részvétele mellett kezdődtek meg este 6 órakor az idej májusi ajtatosságok. A bevezető szentbeszédet magyar és német nyelven Magyary Pál apát-piébános mondotta. Ezután pedig az egyházi énekkar adott elő szép énekeket Wehninger Károly karnagy vezetésével. A zárdatemplomban pedig délután 5 órakor tartották meg a májusi ajtatosságot.

A munkásság ünnepe teljesen az előirt program szerint folyt le. Délelőtt 10 órakor népgyűlést tartottak az Ellmer-féle vendéglőben, amelyen Binder József pártvezetőségi tag méltatta a nap jelentő-

ségét. Délután fél kettőre a Három koronához címzett vendéglő előtt gyülekezett össze a munkásság, ahonnan azután szép rendben az Aradáci-, Hunyadi- és Szerb-templom-utcaikon keresztül a kincstári erdőbe mentek ki, ahol jól sikerült népünnepélyvel fejezték be a május elsejének megünneplését.

— **A tavaszi rendes közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósága holnap, május 3-ikán délelőtt fél 11 órakor tartja a vármegyeháza dísztermében tavaszi rendes közgyűlését.

— **Áldozó csütörtök.** Május elseje ezidén áldozó csütörtökre esett s így a róm. kath. templomban tegnap délelőtt ünnepi istentisztelet volt, amelyet Magyary Pál pápai kamarás végzett díszes segédlettel nagyszámú hívő közönség jelenlétében.

— **A gyermeknap.** Az Országos Gyermekvédő Liga nagybeeskereki fiókja holnap, május 3-ikán és vasárnap, május 4-ikén tartja az idej gyermeknapot. Ez alkalomból holnap és holnapután szokás szerint a liga hölgyei a templomok előtt és az utcán sátrakban gyűjtenek. Az idén is két sátrort állítanak föl és pedig a Hunyadi-utcán és a vármegyeháza előtt, ahol d. e. 11 órától 1 óráig és délután 5 órától 7 óráig lesz a gyűjtés. A gyermeknap az idén különösen kívánatosá teszi a közönség áldozatkészségét, mert az összegyűlt adományok nagyrésztét a Nagybeeskereken közel jövőben létesítendő gyermekjavítóintézet és az árvaháznak gyermekothonná való kibővítésére fordítják. Hihető, hogy a közönség áldozatkészsége nem is fog elmaradni.

— **Tiszti szék.** Ma délelőtt 10 órakor tartották a vármegyeházán a szokásos számonkérő tiszti székét dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével. A tiszti széken megjelentek az összes főszolgabírák és a központi és vidéki közigazgatási hatóságok fejei.

— **A bíróság köréből.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Áts Nagy Ferenc panesovai törvényszéki bírót az antalfalvi járásbíróshoz a VII-ik fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminiszter dr. Szabó Lajos perlaszi kir. járásbíróét saját kérelmére törvényszéki bírót minőségben a panesovai kir. törvényszékhez áthelyezte.

— **Katonai szemle.** Seide Rezső honvéd ezredes, a m. kir. 45. honvéd gyalogdandár parancsnoka, április hó 30-ikán a helybeli honvéd zászlóalj felett szemlést tartott.

— **Katonai előléptetés.** A májusi katonai előléptetések alkalmával a 29. gyalogezred nagybeeskereki zászlóaljánál Baumann Ottó lépett elő főhadnaggyá, akit egyuttal a 3-ik bosnyák gyalogezredhez helyeztek át Budapestre.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Deméneszku János antalfalvi járásbírósi irnokot a lugosi kir. járásbíróshoz áthelyezte.

— **A nemzeti munkapárt gyűlése.** A Torontálmegyei Nemzeti Munkapárt holnap, május 3-ikán d. e. 10 órakor a kasszinótársulat nagytermében közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata: 1. A politikai helyzet megbeszélése. 2. Esetleges indítványok.

— **Ezredéves emlékünnepe az iskolákban.** Az állami elemi iskolák ma tartották meg a „Milléniumi” emlékünnepet, melyet a vall. és közoktatásügyi miniszter május 2-ikára elrendelt. Ez alkalomból reggel istentisztelet volt, azonkívül pedig

az iskolákban alkalmi beszéddel, szavaltokkal és hazafias énekekkel ünnepelték meg a napot.

— **Halálozás.** Nagybecskerek város társadalmának egy régi, érdemes, köztiszteltetben álló tagja költözött el tegnap az élők sorából. Ugyanis idős dr. Jarmatzky Sándor ügyvéd, Nagybecskerek egyik legrégebbi ügyvédje, tegnap délután 77 éves korában a kórházban elhunyt. A puritánosságáról ismert, köztiszteltetnek örvendő öreg ur már évekket ezelőtt felhagyott ügyvédi-működésével s azóta csendes visszavonultságban élt. Pár hónap előtt a végelgyengülés jelei kezdtek mutatkozni rajta s családja a kórházba vitette ki, ahol a gondos ápolás dacára sem tudtak segíteni rajta, mert tegnap délután meghalt. Az elhunytban dr. Jarmatzky Sándor, Ujpest város főjegyzője édesatyját gyászolja. Temetése holnap délután lesz a Széchenyi-part 14. sz. alatti gyászházban. A halálesetről a család a következő jelentést adta ki:

Alólirottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy szeretett apjuk, nagyapjuk, testvérük és apósuk, Jarmatzky Sándor ügyvéd folyó évi május hó 1-én hosszú szenvedés után életének 77-ik évében jobblétre szenderült. A boldogultnak hült teteme 1913. évi május hó 3-ikán délután 3 órakor fog az ágostai evangélikus vallás szertartásai szerint a gyászházban (Széchenyi-part 14. sz.) beszenteltetni s a római kath. temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Nagybecskerek, 1913. évi május hó 2-ikán. Aldás és béke lebegjen porai felett! Dr. Jarmatzky Sándor és neje sz. Péchy Irén fia és menyje. Jarmatzky Jenő unokája. Özv. Ambrózy Gyuláné szül. Jarmatzky Karolin, Jarmatzky Mihály testvérei.

— **Májusi ünnep a zárdában.** Mária hónapjának beköszöntése alkalmából szépen sikerült hangversenyt rendeztek a zárdában a III. polgári osztály növendékei. A hangverseny, amelyen nagyszámú közönség jelent meg, a következő műsorral folyt le: 1. Kéler Béla: „Nyitány“, zongorán előadta Fialowsky Mici. 2. Mindszenti G.: „Mária hava“, szavaltta Ádám Annus. 3. Biechl A.: „A szabadban“, zongorán előadta Roos Tini. 4. Rudnyánszky: „Mária ünnepére“, szavaltta Müller Margit. 5. Kelemen: „Utolsó dal“, hegedűn előadta Oláh Paula, zongorán kísérte Schwarz Irénke. 6. Tárkányi B.: „Szent-háromság titka“, szavaltta Fialowsky Mici. 7. Révfy: „V. László“, melodráma zongora- és énekkísérettel, előadták Csalogovits Hilda és Wehner Illi. 8. Lehár F.: „Eva-keringő“, előadták zongorán 4 kézre Hefelle Erla és Kovalik Aranka. 9. „A székegy asszony“, monológ, előadta Weber Nelli. 10. Abrányi E.: „Hazádnak rendületlenül“, szavaltta Hajdu Ari. 11. Liszt F.: „Rapsodie Hongroise“, zongorán előadta Prandell Margit. Végül dr. Czappik Gyula segédlelkész szép beszédben méltatta május hónapjának jelentőségét, amelyet a közönség nagy elismeréssel fogadott.

— **A filharmónikusok hangversenye.** Tegnap este tartotta a nagybecskereki filharmóniai társulat szimfónikus hangversenyt, melyen a színházi zenekar tagjai is közreműködtek a kaszinóban. A sajnós, esekély számmal megjelent közönség sorában ott volt dr. Dellimanics Lajos főispán, dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző, Sztodola János honvéd őrnagy, Strósz Béla vár. főjegyző és még többen. A tegnapi hangverseny megint meggyőzhette a közönséget arról, hogy a társulat határozottan érdemes az eddiginél még fokozottabb érdeklődésre és pártfogásra. A társulat már sokszor megmutatta, hogy tagjainak zenei képessége jóval fölülte áll az egyszerű dilettáns képességein és hogy a társulat kebelében, ha arról van szó, ambícióval és komolyan dolgoznak. A tegnapi filharmóniai hangversenyről egyhangú a vélemény, hogy a filharmónia még ilyen, minden részletében kifogástalan, precíz összjátékot nem nyújtott, eltekintve attól, hogy már hónapok óta a legnagyobb gonddal és ambícióval készült a hangversenyre. A közönség a legnagyobb élvezettel hallgatta a színházi zenekar tagjaival bővült hatalmas zenekar gyönyörű játékát s az egyes számok után

lelkesen tapsolt a közreműködők mind-egyikének s Ripka Imre karmesternek, ki a rendezés és betanítás nehéz és fáradságos munkáját végezte. De rendkívül élvezetes és tanulságos volt dr. Löffler Armin előadása is, aki Wagner Richardnak zenereformatori jelentőségét méltatta. Szóval a filharmóniának tegnapi hangversenye, ha anyagi tekintetben nem is, de erkölcsi tekintetben a legjobban sikerült.

Itt említjük meg egyuttal, hogy Marconi Jenő, a kaszinó vendéglőse 30 koronát és Rigó István m. másodfőjegyző 2 koronát fizetett felül a hangversenyre, melynek tiszta jövedelmét az országos zenei nyugdíj-egyletnek juttatják.

— **Haretéri tudósítók előadása.** A dorjában Andor és Kéry Pál, az Est haretéri tudósítói ma este tartják előadásukat a városi színházban a balkáni haretéren szerzett személyes tapasztalataikról. Az érdekes és aktuális előadást saját főlvételeikből vetített képekkel illusztrálják.

— **Gyűjtés a mentőkoocsra.** A nagybecskereki önkéntes tűzoltó-mentőtestület mentőkoocsjának céljára újabbán Sárffy Sándor nagybecskereki Máv. fűtőházi főnök gyűjtött össze 41 kor. 50 filért a Máv. fűtőházi és távirtdafelügyezőségi alkalmazottak között. A szép gyűjtésért ezton is köszönetet mond a mentőtestület vezetője nevében Kollarich Gábor gyógyszerész, mentőtiszt, aki bárhol és bármikor elfogad adományokat a mentőkoocsi céljaira.

— **Siketnémák felvétele.** A temesvári áll. segélyezett siketnémaintézet felügyelő-bizottsága a f. évi június végén veszi fel a jövő tanév új növendékeit. Felvételért folyamodhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7–10 éves siketnémák szülei, akik a temesvári siketnéma-intézet kerületébe tartozó Temes-, Torontál-, és Krassószörényvármegyék területén laknak. A felsőbb osztályokba olyan gyermekek is vétetnek fel, akik később siketültek meg, akik tehát már beszélni tudnak, de a beszédet elfeledni kezdik. Az intézet a növendékek elméleti oktatásának a befejezése után maga gondoskodik a gyermekeknek szakszerű ipari kiképzetéséről, miért is ezek mint keresetképes egyének adhatnak vissza a szülőknek. A felvételt az intézet felügyelő-bizottságától kell kérni, a kérvény azonban az intézet igazgatóságánál nyújtandó be legkésőbb június hó 15-ikéig, mely szívesen szolgál nyomtatványokkal és bővebb felvilágosításokkal.

— **Olesón, kevés fáradsággal** minden háziasszony jó, izletes és tápláló tészta-neműeket találhat, ha dr. Oetker készítményeit: sütőport, vanillineukrot, pudringport használ az eredeti receptek szerint. Ezeket a recepteket az élelmiszer-kereskedésekben ingyen megkapni, ugyancsak kaphatók direkt dr. Oetkertől is Badn bei Wien. Milliő háztartásban használják naponta dr. Oetker készítményeit és a sok elismerés újra meg újra bizonyítja a használhatóságukat.

— **Szénszállítás.** A győr-sopron-ebenfurti vasút igazgatósága 1200 tonna szobafűtésre alkalmas szén szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlat május 10-ig adandó be az említett vasút igazgatóságánál Sopronban. Erről a temesvári kereskedelmi és iparkamara azzal értesíti az érdekelteket, hogy az ajánlat közelebbi feltételei a kamara titkári hivatalában megtudhatók.

— **Vesztett ebek garázdálkodása.** A városi m. kir. állatorvos közli:

G. P. külteki lakost nagy házörző ebe, mely 4 napon át nem evett, nem ivott, szomorú és ingerült volt, mindkét kezén összemarta. Szerencsére az eb meg volt láncozva és így könnyen és azonnal kiirhatatták. A kérdéses ebe a veszettség boncolás útján meg lett állapítva. A megmárt egyént védőoltás végett a budapesti Pasteur-intézetbe szállították.

Lukácsfalván P. S. ebét 8 hét előtt egy ismeretlen származású kóbor eb megmarta. Ennek dacára s bár ott fenn állott az ebzárlat, az ebet szájkosár és póráz nélkül szabadon engedte tulajdonosa. Ezen ebe április hó 25-én kitört a veszettség, amidőn is tulajdonosát, továbbá egy tehenet, egy egész juhnyáját, számtalan ebet és baromfit összemart. Az agyonvert ebe az illetékes járási kir. állatorvos boncolás útján a veszettséget kétségtelenül megállapította.

A fenti két eset is eklatánsan igazolja, hogy a hatósági óvintézkedések betartásának elmulasztásával súlyos bünt követnek el az ebtulajdonosok úgy önmagukkal, mint a közönséggel szemben. Mert ha idejekorán ezen eseteket a hatóságnak tudomására hozták volna, úgy az ebek ártalmatlanná tételével a bajt meg lehetett volna akadályozni.

Az Ujvári-féle téglagyár háta mögötti földeken 4–5 darab borjú nagyságú kóbor félvad eb tanyázik, amelyeket a gypmester befogni avagy lelőni nem tudott. Ezton is felhívjuk erre a löfegyverrel rendelkezők figyelmét annál is inkább, mert Seh. S. kiírtott veszett ebe ezen irányban több ízben beigazoltan kóborolt s így ezen igazán veszedelmes eb valószínűleg fertőzve vannak s kiirtásuk bármily uton nagyon kívánatos lenne.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Május 3. Tavasz rendes közgyűlés.
Május 4. A jegyzőegylet közgyűlése.

Színház.

** **Komlóssy Emma vendégjátékai.** Az utolsó előadások. Szerdán és esütörtökön este bucsuzott el Mezei szintársulata a nagybecskereki közönségtől. A két utolsó előadás Komlóssy Emma vendégjátékával történt, aki szerdán este Liliben, esütörtökön pedig a Cigányszerelemben lépett föl. Mindkét este elragadtató hallgatta a közönség Komlóssy Emma gyönyörű énekszámait s egyes dalokat ötször-hatszor is kénytelen volt megismételni a vendégművésznő, akinek nagyterjedelmű, briliánsan csengő hangjával alig tudott betelni a közönség. Mind a két darabban a többi szereplők is kifogástalanul játszottak s Várad Márton a nagy énekkartikban méltó partnere volt Komlóssynak. A társulat ezzel befejezte itteni működését s Nagyikindára ment át egy hónapra.

Törvénytörés.

§ **A föld miatt.** Braun Mór erdővégi földbérő a múlt év április hó 12. napján Écska községkészenének tanácstermébe összedoboltatta a község lakosait abból a céliből, hogy részükre a gróf Harnoncourt écskai uraságtól bérbetett földeket árverés útján adhaszonbérletbe adja. A község-háza megtelt árverezőkkel és a teremben mintegy 300 ember szorongott, mikor Braun Armin az árverési feltételek meggyarazatába fogott. A községi lakosság eleinte zajongott, sokalta a haszonbért, majd hangosabb lett a felzudulás, a méltatlankodók egy része körülvette Braun Mór, ráncigálni, taszigálni kezdte, azután folytonos ütlegetés közben a folyosóra, onnan pedig az utcára lökte ki, úgy, hogy Braun Mór a tömeg dühe elől futásban keresett menedéket. A csendőri nyomozás alapján a kir. ügyész J. P. Mantye János, Mészáros József és Hübsch József écskai lakosok ellen indított eljárást magánosok elleni erőszak büntetése miatt. Hübsch József az eljárás folyama alatt megszökött, úgy, hogy a napokban megtartott főtárgyalás csak P. Mantye János és Mészáros József vádlottakkal szemben volt megtartható. Ezek tagadták, hogy Braun Mór bármiképpen

bántalmazták volna s minthogy a kihallgatott tanúk vallomása sem szolgáltatott bűnösségükre nézve bizonyítékot, a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott. Az ítélet ellen a kir. ügyész és Braun Mór sértett felebbezést jelentettek be.

— **Véres templomépítés.** Mint annak idején megírtuk, a módosi róm. kath. templom építése közben a múlt év március 28-ikán szerencsétlenség történt. Baráth György munkavezető kőműves nyanyis az egyik boltívet alátámasztó duccokat a boltív falazásának befejezése után mindjárt eltávolította, minek folytán a boltív bedőlt és a munkásállványt a munkásokkal együtt feldöntötte. Leth Jakab, Filipusz Boldizsár és Friedrich Mihály munkások az állványról leestek és 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedtek. A nagybecskereki kir. törvényszék tegnapelőtt, szerdán tartott főtárgyalásán a kir. ügyészség vádirata értelmében bűnösnek mondta ki Baráth Györgyöt gondatlanság által okozott súlyos testi sértés vétségében és ezért tizennégy napi fogságra és 60 korona pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban a büntető novella 1. §-a értelmében felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Montenegró kivonul Skutariból.

A reunió határozata. — Monarchiánk és Olaszország a hatalmak mandatáriusai. **Osztrák-magyar csapatok Antivari előtt.** **Montenegró kiüríti Skutarit.** — Közös miniszteri tanácskozás. — A tőzsde.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Már délelőtti távirataink jelentették a nemzetközi konfliktus elsimulását, ma délre pedig a részletes jelentések ezt még inkább megerősítették. Sőt ma délre már az is kiderült, hogy Montenegró a hatalmak nyomására kijelentette, hogy kiüríti Skutarit. Így tehát, ha csak valami megint közbe nem jön, nemcsak az európai konfliktus veszedelme szűnt meg, hanem monarchiánk is megszűnik a vérszívó pénzáldozattól, amelybe a kis balkáni országozska sodorta volna.

Reggeli jelentéseink kiegészítésül most itt adjuk délután érkezett táviratainkat:

A reunió határozata. — Monarchiánk és Olaszország a hatalmak mandatáriusai.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ma délelőtti megérkezett ide a londoni reunió tegnapi értekezletéről szóló jelentés, amely a következőket mondja:

A londoni reunió tegnapi értekezletén Ausztria-Magyarország nagykövete, Mensdorf gróf kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország olyan halasztásba nem megy bele, mint aminőt Montenegró akar. E kijelentés nyomán izgatott vita keletkezett, úgy, hogy Mensdorf gróf már-már ott akarta hagyni az értekezletet. Később azonban sikerült az ellentéteket kiegyenlíteni s Mensdorf gróf indítványára a reunió elhatározta, hogy felszólítja Montenegrót, adjon 48 órán belül határozott választ, hogy kiüríti Skutarit s egyben jelölje meg a rekompenciákat, amelyeket kíván. Ezenkívül elhatározta a reunió, hogy megbizta Ausztria-Magyarországot és Olaszországot, hogy ha Montenegró 48 óra alatt nem ad kielégítő választ, a két nagyhatalomnak mandátumot ad a montenegrói és albán tengerpartok, nevezetesen Antivari, Dulcigno és Medua megszállására. Hétfőn a reunió ismét összeül, amelyen Ausztria-Magyarország nagykö-

vete is részt vesz. A reunió hétfői ülésén fel fogja szólítani azután Montenegrót, hogy Skutarit 48 órán belül ürítse ki, míg a nagyhatalmak készek Montenegró területi kárpótlásáról a legközelebbi, még a jövő héten tartandó reunió tárgyalni.

Osztrák-magyar csapatok Antivari előtt.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: **Mint a Daily Mailnak Antivariból sürgönyzik, tegnap több katonai szállítóhajó érkezett osztrák-magyar csapatokkal Antivari elé.**

Montenegró kiüríti Skutarit.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból Párisba sürgönyzik, **Montenegró londoni delegátusa, Popovits tegnap délután Miklós király nevében kijelentette a hatalmak követi előtt, hogy Montenegró hajlandó teljesíteni Európa kívánságát és kiüríti Skutarit. Kifejezte egyúttal azonban Miklós királynak azt a reményét, hogy ezzel szemben Montenegró joggal tarthat igényt területi kárpótlásra.**

Bécsi jelentések megállapítják, hogy ez a kijelentés erősen enyhítette a helyzetet s Montenegró engedékeny nyilatkozata folytán, melyről reggel értesültek Bécsben,

koronatanács helyett közös miniszteri tanácskozást

tartottak ma délelőtt fél 11 órakor Bécsben Berehtold gróf külügyminiszter elnöklésével, amelyen résztvettek Lukács és Stürgkh miniszterelnökök, Kroatín hadügyminiszter, Bilinszky közös pénzügyminiszter, Teleszky és Zaleszki pénzügyminiszterek és Haus tengerészeti parancsnok.

Szerbia nem támogatja Montenegrót.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, **a szerb kormány kijelentette Montenegrónak, hogy ha Montenegró nem teljesíti a hatalmak kívánságát, Szerbia nem támogatja Montenegrót, mert Szerbia nem hajlandó ezért új háborút viselni.**

A tőzsde.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az értéktőzsdén ma reggel a megnyitás nagy áresésekkel indult, mikor azonban Montenegró engedékenységéről hír érkezett, az árak ismét rohamosan emelkedtek s délre a vezető értékek árfolyama a következőleg zárult: Magyar Hitel 813.50, Osztrák Hitel 617.50, Koronajárárdék 81.80, Jelzáloghitelbank 430, Leszámitoló Bank 502, Hazai Bank 283, Magyar Bank 544, Rimaurányi 715, Salgótarjáni 763, Közúti Vasut 643, Villamos Vasut 360.

A pénzügyminiszter a királynál.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, **Teleszky János pénzügyminiszter tegnap délelőtt fél 11 órakor Schönbrunnban különkihallgatáson jelent meg a királynál. A miniszter a magyar ágyúgyárról szóló törvényjavaslatot terjesztette a király elé, azonban a kihallgatáson olyan kérdések is szóba kerültek, amelyek a külpolitikai helyzettel, valamint az eddigi s a jövőben szükségessé válható katonai kiadásokkal is összefüggenek. Teleszky a kihallgatás után Zaleszki osztrák pénzügyminiszter látogatását fogadta.**

Minisztercink Bécsben.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, **Teleszky és Serényi miniszterek már szerda óta Bécsben időznek, míg Lukács László miniszterelnök tegnap este érkezett Bécsbe. A miniszterek még a mai nap folyamán és esetleg holnap is Bécsben maradnak.**

Május elseje.

Budapest, május 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főváros munkássága tegnap is impozáns módon ünnepelte meg május elsejét. A szociáldemokrata párt délután 2 órakor nagy tüntető felvonulást rendezett a városligetbe, ahol öt helyen dalokkal, szavalatokkal és ünnepi beszédekkel egybekötött népünnepélyek voltak. Ugy a felvonulás, mint a népünnepélyek rendben folytak le.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (májusra)	11.06
Buza (októberre)	11.76
Rozs (áprilisra)	9.70
Rozs (októberre)	9.89
Zab (októberre)	8.76
Tengeri (májusra)	8.15
Tengeri (júliusra)	8.32

Felelős szerkesztő: **Somfai János.**

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

Miután tapasztaltam, hogy nevémmel visszaélések történtek, kinyilatkoztatom, hogy ezentul eskis a személyes vagy aláírásomra történt rendelkezésekért vállalom fizetési kötelezettséget.

Götti Károly,
polg. isk. tanár.

492—1913. végrh. sz.

170—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíróságnak 1912. évi Sp. 77/8. számú végzése következtében dr. Kiss Jakab alibunári ügyvéd által képviselt Stefanov Mára javára 707 korona 15 fillér s jár. erejéig 1912. évi december hó 27-én fogadatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1340 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, kukorica stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíróság 1913. évi V. 8/5. számú végzése folytán 707 kor. 15 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi február hó 19. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 157 kor. 27 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Torontáludvaron adós lakásán leendő megtartására 1913. évi május hó 13-ik napjának délutáni fél 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Perlaszon, 1913. évi április hó 28. napján.

Szecsó Lajos, kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARÉRT KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

164-3.2 Aurélháza község előljáróságától.

Árverési hirdetés.

Aurélháza község cca 2400 hold határán gyakorlandó vadászati jog 1913. évi május hó 10-én 6 (hat) évre nyilvános árverésen bérbe-adatik.

Aurélháza, 1913 április 29.

Az előljáróság.

**Eladó 50-60 hektó
sajáttermésű bor**
Benke Nándornál
Kiskundorozsma.
A borok igen jók és nem savanyuak.

Torontálsziget község előljáróságától.
475-1913. kig. szám. 159-3.3

Versenytárgyalási hirdetés.

Alólirt község előljárósága Torontálsziget községben építendő új iskolaépületre ezennel pályázatot hirdet.

Az építkezés legkésőbb 1913. évi szeptember hó 15-ig befejezendő.

Előirányzott költség összesen 19.230 kor. 09 fillér.

A közszállítási rendeletnek megfelelő zárt írásbeli versenytárgyalás a torontálszigeti községi előljáróság hivatalos helyiségében f. évi május hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor, az azt követő szóbeli versenytárgyalás az írásbeli ajánlatok átvizsgálata után azonnal fog megtartatni. Az írásbeli ajánlatok felbontásánál ajánlattevők vagy meghatalmazottjuk jelen lehetnek. Ajánlattevő az ajánlott összeg öt (5) százalékának megfelelő készpénz, elfogadható értékpapír vagy jóhírnevű pénzügyi betétkönyvből álló bánatpénznek megfelelően fel-

szertelt, ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátott, sértetlen borítékba helyezett és lepecsételt írásbeli ajánlatot tartozik benyújtani, melynek tartalmaznia kell ajánlattevőnek abbéli nyilatkozatát, hogy az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az ajánlatba az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Az ajánlatok Torontálsziget község előljáróságánál f. évi május hó 29-ik napján d. e. 9 óráig a következő felirással „Ajánlat a 475-1913. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt iskola és tanítói lak építési munkálataira” nyújtandók be, ahol a tervrajz, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Azon pályázók, akik a szóban levő épít-

kezési munkálatok teljesítésére főrvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

A községi képviselőtestület fentartotta magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott összegre, folyó év június hó 8-ig szabadon választhatson. Ez időpontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Elkészett, hiányosan felszerelt ajánlatok, utóajánlatok vagy táviratok nem fognak figyelembe vétetni.

Torontálszigeten, 1913. évi április hó 24.

Budur Sándor,
jegyző.

Gyurin Mita,
bíró.

Kristálytisza, házhoz szállított**MÚJÉG**

gyártja a városi közvágóhid. ::

Métermázsája 3 K 40 f.

Rendelhető és fizetendő a városi jövedéki hivatalban (Ferencz József-tér, régi törvényszéki épület). :: ::

Megrendelhető napi egész kocka (körülbelül 12-13 kiló) és napi félkocka mennyiségben.

Félkockánál kevesebb nem szállítható.

Közelebbi tájékoztatást nyújt a városi jövedéki hivatal

Szenzációs olcsó árak!

10.000 pár cipő elárusítottak, amíg

137-57.36

a készlet tart, aluljegyzett legolcsóbb árakon.

Férfi cipők:

	Ezelőtt korona	Most korona
1 pár erős strapa bőrcipő	8.—	6 50
1 pár finom box vagy R. chevro, füzös vagy gombos magas	11.—	7 50
1 pár prima box-kalf vagy prima chevro, füzös v. gombos magas	15.—	9.—
1 pár filz comode (reggeli) a legpompásabb színekben	3.—	1 60

Női cipők:

1 pár finom R. chevro vagy R. box, magas füzös vagy gombos	11.—	7.—
1 pár prima chevro v. prima box-kalf magas füzös vagy gombos	14.—	9.—
1 pár legdivatosabb lakcipő nagy csattal és szalaggal	9.—	5.—
1 pár finom R. chevro félcipő, gombos vagy füzös	7 30	6.—
1 pár filz comode (reggeli) cipő a legdivatosabb színekben	3.—	1 60

Gyermek cipőcske:

1 pár tartós, magas bőrcipő füzös vagy gombos 20., 21. és 22. nagyságban	3.—	1 70
--	-----	------

Nagyobb gyermekcipők szintén csodálatraméltó olcsó áron kaphatók.

Minden fagonu és kivitelü rámásvarrott férfi- és női cipők, valamint könnyű belülvarrott női cipők meglepő olcsó árakon szerezhetők be.

A meg nem felelő cipők a legszívesebben kicseréljük.
Levélbeli megrendelések a leggyorsabban eszközöltnak

Benó Testvéreknél ezelőtt **Kokits A. F.**

rövid-, divat-, játék- és cipőáraktár — a „Pillangóhoz” — Nagybecskerek.

Ragadj meg mindenki az alkalmat és szerezz be cipőszükségletét, amíg a készlet tart, mert olcsó vásárlásról van szó.